

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ

ਖੇਸਲਾ ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਉੱਤਰੀ ਰੇਲਵੇ। ਬੜੇਂਦਾ ਹਾਊਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ,

1954 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 121-ਡੀ

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 17 ਜੂਨ 1954

ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਸਥਾਪਨਾ ਕੋਡ, ਭਾਗ II, ਨਿਯਮ 2046(2)(ਏ)- ਦਾ ਅਰਥ- ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ -ਆਰਟੀਕਲ 311- ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ-ਕੀ ਸੇਵਾ-ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ-ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਸਥਾਪਨਾ ਕੋਡ, ਵਾਲੀਅਮ I. ਨਿਯਮ- 1727 ਜਾਂ ਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਮਾਰਕ ।

VOL. VIII

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

383

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਸਥਾਪਨਾ ਕੋਡ, ਖੰਡ II ਦਾ ਨਿਯਮ 2046(2)(a) ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ " 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਇਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੈਕਰ ਨੂੰ "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਇਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੁਸ਼ਲ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਹਟਾਉਣ" ਦਾ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੋਈ ਵੀ ਘਟਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ 2046(2)(ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਸਥਾਪਨਾ ਸੰਹਿਤਾ, ਵਾਲੀਅਮ 1 ਦੇ ਨਿਯਮ 1727 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇਵੇ। ਇੱਕ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਕ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਣ

ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ L ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਮੰਦਾਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਲਿਖਤਾਂ।

ਐਨ ਸੀ ਚੈਟਰਜੇਕ, ਨਰਿੰਜਨ ਸਿੰਘ ਕੀਰ ਅਤੇ ਵੀਰ ਸੈਨ ਸਾਹਨੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੀ.ਕੇ. ਦਫਤਾਰੀ, ਸਾਲੀਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

384

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਨਿਰਣਾ

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ. ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ 71 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀ ਉਮਰ 55 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ 55 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ "ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਾ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। 55 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 28 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਛੁੱਟੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਲੈ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 55 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 28 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਹ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਛੁੱਟੀ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਰੇਲਵੇ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨਿਯਮ 2046 (2) (ਏ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਲਾਗੂ ਸਥਾਪਨਾ ਕੇਡ, ਭਾਗ II ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"2046 (2) (ਏ) - ਇੱਕ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ, ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਉਹ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਜੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

* * * * *

(ਬੀ) ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ-

(i) ਜਿਸ ਨੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1938 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂ 31 ਮਾਰਚ, 1938 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਨਤਕ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਰੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1938 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (2) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੇਲਵੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕੋਲ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਕੁਸ਼ਲ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਾਕੰਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ, II ਉਹ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਕੁਸ਼ਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਲਕ 'ਤੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

386

ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ

[VOL. VIII

ਇਹਨਾਂ ਅਹਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ "ਹਟਾਏ" ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹਟਾਉਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਰਟੀਕਲ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ. ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਕਲਮੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ 30 ਜਾਂ 35 ਸਾਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 'ਕਾਰਨ

ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੀਨਿਸਟਰੀਅਲ ਨੈਕਰ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਨਿਸਟਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ "55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ"। ਇਸਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਨਿਸਟਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇੱਕ ਸੇਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੀਨਿਸਟਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੈਕਰ ਨੂੰ "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਨਿਸਟਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੁਸ਼ਲ ਹੈ।

ਸ਼ੈਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "(1) ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ; ਨਿਯਮਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ; (2) ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ; ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ; (3) ਨੂੰ ਆਮ ਹੱਦ; (4) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਜਾਂ ਆਮ ਹੈ। ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਆਮ ਤੌਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਆਮ ਤੌਰ' ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਸੀ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਜਾਨਵਰ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ" (ਨੈ ਬਨਾਮ ਨਿਬਲਟ, (1). ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵਾਸੀ." ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ" (ਲੇਵੇਨ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ (2), ਸਟ੍ਰੈਂਡਜ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਤੀਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਇਹ. ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 2046 ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਨਿਸਟਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੰਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤ ਉਹ ਕੁਸ਼ਲ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੀਨਿਸਟਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਅਤੇ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਹਟਾਉਣ' ਦਾ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਇਹ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇੱਕ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਹ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਛਾਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ, ਸ਼ਿਅਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (1) ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 465-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੱਚੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਾਸ, ਜੇ., ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ (ਪੰਨੇ 488. 489)-

"ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਟਾਉਣ-ਮੈਂ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹਾਂ- ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਯੋਗ ਜਾਂ ਕਮੀ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪੱਧਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਫਸਰ ਤਰਫੋਂ ਵਿਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

389

ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਦੋ ਲੋੜਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਉਦੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 465-ਏ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ- "ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਲਾਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧੀ ਹੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਮਾਏ ਲਾਭ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ

ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ ਅਤੇ

390

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII]

ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਹੈ ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਲਾਭ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜਾ ਤੱਤ ਕਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗ਼ੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਾਸ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਅਮ ਲਾਲ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਮੀਨਿਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੇਵਕ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਸਥਾਪਨਾ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ 2046 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ਿਅਮ ਲਾਲ ਦਾ ਕੇਸ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 465-ਏ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੁਸ਼ਲ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਹੈ- ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੋਈ ਵੀ ਘਟਨਾ

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

391

ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਥਾਰਟੀ ਰਾਯਨਾਥ ਨਰਾਇਣ ਮਾਥੁਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (1) ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਰੇਲਵੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜੋ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਉਹੀ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬੇਰੋਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਰਿਟਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਪਰੰਤੂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ 'ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁੱਢਲੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਯਾਦਗਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਸਥਾਪਨਾ ਕੇਡ ਵਾਲੀਅਮ I ਦੇ ਨਿਯਮ 1727 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੇਲਵੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਥਾਪਨਾ ਕੇਡ, ਭਾਗ I, ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਯਾਦਗਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ

392

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL VIII

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 2046 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਇਕੋ ਇਕ ਉਪਾਅ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਵੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਆਮ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।